

COLÒMBIA SETMANAL, del 30 d'agost al 5 de setembre del 2008
Resum setmanal de notícies sobre el conflicte armat i la construcció
de pau
Escola de Cultura de Pau de la UAB¹

COLÒMBIA: Enmig de la crisi institucional, marcada per l'enfrontament permanent i col·lisió d'interessos entre les diferents corporacions públiques i poders de l'Estat, es va produir la captura de l'ex general Rito Alejo Del Río, ordenada per la Fiscalia General de la Nació, qui haurà de respondre davant la justícia per crims de lesa humanitat durant la prefectura que va exercir com a comandant de l'Exèrcit a Urabá fa deu anys. En aquesta època van ocórrer en la regió nombroses massacres, arravatament de terres, desaparicions forçades de persones, assassinat selectiu de lideris socials i defensors de drets humans i el desplaçament forçat de comunitats; fets en els quals sempre resultava compromesa la Força Pública, que malgrat haver estat denunciats, gaudien d'impunitat. Les confessions dels caps paramilitars, que han comparegut davant la justícia, rebel·len que sempre van comptar amb el suport i la complicitat de la Força Pública, per a realitzar les seves operacions, que en nombrosos casos van operar amb forces conjuntes, que igualment tenien repartiment de territoris i coordinaven operacions ofensives i de control, i que en molts casos compartien l'ús de fruit del negoci del narcotràfic. L'ex general Del Río havia estat exonerat de càrrecs per l'anterior Fiscal General de la Nació Luis Camilo Osorio, qui està sent investigat per la seva presumpta connexió amb paramilitars. D'altra part, la Fiscalia també va ordenar la captura de tres coronels de l'Exèrcit que estan involucrats en la massacre de la comunitat de pau de San José de Apartadó i d'altres crims i violació de drets humans ocorreguts al departament del Tolima. A aquestes ordres de captura se suma la destitució dels seus càrrecs ordenada per la Procuradoria General de la Nació contra tres oficials de l'Exèrcit, per l'assassinat de tres sindicalistes del departament d'Arauca, a qui van fer aparèixer com a guerrillers abatuts en combat. També la Fiscalia va informar que ha obert una investigació contra el general de la Policia Jesús Antonio Gómez Méndez, pels seus presumptes nexes amb el narcotraficant i cap paramilitar alies "Don Mario".

A la ciutat de Maracaibo, Veneçuela, va ser capturat l'exministre Álvaro Araujo Noguera, pare de l'exsenador Álvaro Araujo Castro, processat i pres pels seus vincles amb el paramilitarisme i de l'ex Cancellier Consuelo Araujo Castro. El senyor Araujo Noguera, qui estava pròfug de la justícia, portava documents d'identitat falsos i sobre qui pesava una ordre de crida i captura de la INTERPOL, serà posat a la disposició de la justícia colombiana, perquè respongui per la seva participació en el segrest del dirigent polític Elías Ochoa Daza, amb qui tenia una forta disputa pel control polític en el departament del Cesar. D'altra part, el Governador de Nariño, Antonio Navarro Wolf, va denunciar que en el seu departament mai es van desmobilitzar realment els paramilitars i que ara estan més forts que mai. Aquesta afirmació la sustenta en la forta presència que tenen les anomenades Águilas Negras pertanyents a l'Organització Nueva Generación, que són els mateixos paramilitars que van estar sota les ordres de Carlos Mario Jiménez, alies "Macaco", qui va ser extraditat als EEUU per a respondre pel delictes de narcotràfic, i que ve causant desplaçaments i mort de nombrosos camperols i líders socials del departament. El Governador va informar que en les últimes setmanes s'han registrat enfrontaments entre els paramilitars i unitats de la Força Pública. Entretant, mitjans de premsa escrita revelen que la tercera part del jaciment carbonífer més gran d'Amèrica Llatina, és de propietat del narcotraficant i cap paramilitar, Hugues Manuel Rodríguez Fuentes, alies "Barbie", qui en l'actualitat resideix als EEUU després de que negociés amb el Departament de Justícia d'aquest país. La mina El Descanso, de 27.000 hectàrees d'extensió està sobre terres que van pertànyer a camperols que van ser desplaçats o forçats a vendre les seves propietats, està situada a la costa nord colombiana i l'empresa multinacional Drummond ha mostrat el seu interès a explotar-la. *El Tiempo, El Nuevo Siglo, El Espectador, Semana, CMI – Tv, Noticias UNO – Tv, Telesur – Tv, El Nuevo Herald, 30/08/08 – 05/09/08*

ESTATS UNITS: El buc militar USS Kearsarge, pertanyent a la IV Flota de la Marina nord-americana fondejarà a la badia de Santa Marta, per a realitzar una jornada d'atenció mèdica, dirigida a la població menys afavorida de la regió. El general Fredy Padilla de León, comandant de les Forces Militars de Colòmbia, va assenyalar que la presència del buc en aigües de Colòmbia, és el resultat d'una relació basada en la confiança i la fraternitat entre dues nacions amigues unides que busquen camins per a resoldre dificultats comunes. El buc Kearsarge

¹ www.escolapau.org

compta amb 1.200 tripulants i està equipat amb 8 helicòpters, llanxes ràpides i equips de transport terrestre. El govern nord-americà va confirmar que els programes d'ajuda humanitària a Colòmbia es continuaran el pròxim any. *El Espectador, El Heraldo – Barranquilla, El Nuevo Herald, 30/08/08 – 05/09/08*

VENEÇUELA: El President Hugo Chávez va llançar un dur advertiment a l'ambaixador d'EEUU a Caracas, Patrick Duddy, d'expulsar-lo si intervé en els assumptes interns i li va exigir que cuidés les seves paraules. Va dir el mandatari que no acceptarà faltes al respecte ni violacions als convenis internacionals. Aquestes fortes paraules del President van ser expressades tan bon punt l'ambaixador Duddy digués als mitjans de comunicació que Veneçuela no cooperava en la lluita contra el narcotràfic. D'altra part, el president Chávez va anunciar que Veneçuela comprarà avions d'entrenament i combat a Xina, sense especificar característiques ni quantitats, al mateix temps que es va mostrar solidari amb el govern de Rússia, en el conflicte amb Geòrgia, i va reiterar que els ports aeris i marítims de Veneçuela estan oberts si avions o vaixells de la flota russa requereixen algun tipus de repostatge de combustibles o provisions. *CMI, Telesur – Tv Aporeea, 30/08/08 – 05/09/08*

MÈXIC: Familiars dels ciutadans mexicans que van morir al bombardeig de l'Exèrcit de Colòmbia al campament de Raúl Reyes, en territori d'Equador, es van manifestar davant de l'ambaixada de Colòmbia a la ciutat de Mèxic per a demanar justícia, pel que consideren que va ser una massacre, ja que els mexicans presents en el campament eren estudiants de ciències socials, que avançaven investigació de camp per a les seves tesis de grau i no guerrillers o terroristes, com els qualifica el govern de Colòmbia. Els familiars van lliurar a personal diplomàtic colombià una carta sol·licitant informació sobre l'estat del procés d'investigació sobre l'atac, i van anunciar que en endavant el primer dia de cada mes es realitzaran jornades de protesta enfront d'ambaixades i seus consulars de Colòmbia a diferents països del món, per a pressionar al govern que respecti els drets humans a Colòmbia. *CMI – Tv, La Jornada, 30/08/08 – 05/09/08*

PARAGUAI: El president Fernando Lugo va denunciar un intent de cop d'Estat contra el seu govern, el qual estava sent promogut per l'expresident Nicanor Duarte i l'ex general Lino Oviedo. Segons el mandatari, en la residència de Duarte es va portar a terme una reunió de conspiradors entre els quals es trobaven, a més dels esmentats, el president del Congrés, el Fiscal General i el president de la Cort Electoral; qui des d'allí van realitzar consultes amb alguns alts oficials de les Forces Armades en relació amb la seva lleialtat al Govern. D'altre costat, els països integrants del MERCOSUR, organisme d'integració econòmica al que pertany Paraguai, es van pronunciar de manera categòrica protegint al Govern constitucional del president Lugo i cridant a totes les institucions de Paraguai a enfortir la democràcia en aquest país. Igualment, els diferents moviments i organitzacions socials com els sindicats, gremis, associacions mútues, de dones, estudiantils, indígenes, van rebutjar la conspiració contra el Govern de Lugo i van expressar la seva disposició a defensar al Govern Constitucional de manera activa. *Telesur – Tv, Ultima Hora – Paraguay, ABC Color – Paraguay, 30/08/08 – 05/09/08*

ITÀLIA: Tan bon punt el diari La Republica informés que les autoritats judicials d'Itàlia tenen en el seu poder un dossier del govern colombià, el qual acusa al partit Rifondazione, de filiació comunista, de donar suport polític i econòmic a la guerrilla de les FARC, acusacions sustentades en suposats arxius trobats a l'ordinador de Raúl Reyes i en els quals s'assenyala amb nom propi als dirigents polítics Ramón Mantovani i Marco Consolo; el secretari general del partit, Paolo Ferrero, va acceptar que Rifondazione ha mantingut relacions polítiques amb les FARC, les quals estan inspirades en el suport al procés de pau, quan aquest estava en marxa, i les relacions pròpies entre partits i moviments polítics, al mateix temps que va rebutjar la qualificació de terrorista a les FARC que fa la UE, perquè obeeix a la pressió d'EEUU després dels successos del 11S. Ferrero va assenyalar que el seu partit sempre ha criticat els actes terroristes, com els segrests, que ha comès les FARC però que també la reconeix com una organització política, en el marc d'un conflicte armat, de naturalesa política i social. *La Repubblica – Italia, El Heraldo – Barranquilla, El Espectador, 30/08/08 – 05/09/08*